

V Bruselu dne **XXX**
[...](2022) **XXX**

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

**Finanční nástroj pro model územního rozvoje v rámci Nového evropského Bauhausu
(NEB TDM)**

Finanční nástroj pro model územního rozvoje v rámci Nového evropského Bauhausu (NEB TDM)

Obsah

Zkratky	2
Úvod	3
Část 1: Strategické souvislosti: NEB TDM	5
Politické souvislosti: cíle politiky EFRR, FS nebo FST	5
Předběžné hodnocení, z něhož vychází investiční strategie modelu NEB TDM	6
Souvislosti NEB: základní hodnoty NEB od myšlenky přes realizaci až po výsledek	7
A. Udržitelnost	8
B. Estetika	8
C. Inkluze	9
Část 2: NEB TDM – podmínky	11
Část 3 Hlavní zásady pro posuzování souladu projektů s NEB	31
Kvalitní uplatňování základních hodnot NEB	31
Udržitelnost	31
Estetika	32
Inkluze	33
Participativní a transdisciplinární přístup	34

Zkratky¹

Zkratka	Celý název
NSU	nařízení o společných ustanoveních – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021
FS	Fond soudržnosti
EIB	Evropská investiční banka
EIB(G)	Evropská investiční banka (skupina)
EIF	Evropský investiční fond
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EU	Evropská unie
FN	finanční nástroj
GBER	obecné nařízení o blokových výjimkách – nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem
HF	holdingový fond ve smyslu čl. 2 bodu 20 nařízení o společných ustanoveních
IPS	investiční poradní sbor
FST	Fond pro spravedlivou transformaci
ŘO	řídící orgán
NEB	Nový evropský Bauhaus
NEB TDM	model územního rozvoje v rámci Nového evropského Bauhausu
SOHZ	služba obecného hospodářského zájmu podle vysvětlení v 11. bodě odůvodnění rozhodnutí Komise 2012/21/EU
ZF	zvláštní fond podle čl. 2 bodu 21 nařízení o společných ustanoveních

¹ Na definice, jejichž zkratky jsou uvedeny v tabulce, se vztahuje nařízení o společných ustanoveních.

Úvod

Dne 15. září 2021 přijala Evropská komise sdělení², v němž stanovila koncepci Nového evropského Bauhausu (NEB).

NEB dodává Zelené dohodě pro Evropu³ kulturní a kreativní rozměr, čímž podporuje udržitelnost inovací, technologií a celého hospodářství. NEB se zabývá prostory, v nichž žijeme, a způsobem, jakým bychom chtěli společně žít, a zároveň respektovat planetu a chránit přírodu. NEB se řídí trojúhelníkem tří základních neoddělitelných hodnot:

- udržitelností, od klimatických cílů až po oběhovost a biologickou rozmanitost,
- estetikou, přičemž je kromě funkčnosti kladen důraz také na kvalitní zážitek a styl, a
- inkluzí, včetně přístupnosti a cenové dostupnosti.

Cílem je uplatnit tyto hodnoty současně při vývoji takových kreativních řešení, která nejlépe naplní potřeby občanů a zároveň zvýší efektivitu a budou vyžadovat nižší celkové náklady.

NEB podporuje víceúrovňový přístup k transformaci – od globální po místní. Ekologická transformace přináší výzvy, které je třeba řešit na celosvětové úrovni. Nicméně až na místní úrovni získávají reakce hmatatelnou a pro lidi smysluplnou podobu. NEB se proto zabývá celým rozsahem transformace, od globální úrovně až po úroveň čtvrtí, měst a vesnic.

Participativní přístup, který je NEB vlastní, zahrnuje lidi v celé jejich rozmanitosti, včetně žen (které jsou v některých klíčových odvětvích stále nedostatečně zastoupeny), mladých lidí a znevýhodněných skupin. NEB bude demonstrovat příklady a koncepce, které ztělesňují jeho základní hodnoty a umožňují šíření osvědčených postupů. Bude podporovat účast, naslouchat zúčastněným stranám a odborníkům z praxe a společně zkoumat, kde politika, financování a další nástroje skutečně přinášejí změny. Tento nezbytný důraz na inkluzivnost zajišťuje, že nikdo nebude opomenut a že z kolektivních inovací se zrodí nejkreativnější řešení.

NEB vyžaduje transdisciplinární přístup, který překlene rozdíly mezi názory a profesemi. Kultura, technologie, inovace, design, technické obory, umění, společenské vědy, klima a biologická rozmanitost musí jít ruku v ruce, aby NEB uspěl a umožnil lidem vytvořit lepší zítřek.

V souvislosti s tímto sdělením se proto navrhuje modelový finanční nástroj (FN) pro územní rozvoj, který má podpořit projekty NEB v členských státech a zvýšit veřejné a soukromé investice.

Cílem modelu územního rozvoje v rámci Nového evropského Bauhausu (NEB TDM) je poskytnout řídicím orgánům (ŘO) provádějícím programy politiky soudržnosti hlavní bloky, které by mohly využít k vytvoření a provádění finančního nástroje na podporu projektů

² [COM\(2021\)_573_EN_ACT.pdf \(europa.eu\)](#)

³ [Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Zelená dohoda pro Evropu \(COM\(2019\) 640 final\)](#).

Nového evropského Bauhausu v období 2021–2027 na základě nařízení o společných ustanoveních (NSU)⁴.

NEB TDM vychází z pozitivních zkušeností s podporou strategií rozvoje měst od roku 2007 prostřednictvím FN, který poskytuje návratnou podporu různým investicím a podporuje integrovanou regeneraci území prostřednictvím podpory projektů zaměřených na inovace, energetickou účinnost a sociální integraci⁵. Modelový FN je zaměřen na lidi, má otevřený, participativní přístup, odhodlání překračovat hranice a jasné a ambiciózní cíle v oblasti klimatu. Zároveň zajišťuje dostupné financování, takže opatření NEB jsou dlouhodobě udržitelná.

Modelový FN zahrnuje možnost grantové složky pro řešení ambicióznějších cílů stanovených na základě transdisciplinárního přístupu NEB a jeho základních hodnot udržitelnosti, estetiky a inkluze. Stanoví rozsah podpory, pokud jde o potenciální projekty a technickou podporu nezbytnou pro: i) převedení investičních potřeb do seznamu projektů⁶; ii) realizaci projektů a iii) rozvíjení dovedností vnitrostátních a regionálních orgánů, subjektů provádějících FN a městských a místních orgánů. Tento model nenahrazuje stávající FN pro rozvoj měst ani jiné odvětvové finanční nástroje. Uvádí nezbytné aspekty, které by měl ŘO⁷ zvážit při nastavování NEB TDM, a dává ŘO možnost vybrat si aspekty, které jsou pro jeho konkrétní prostředí nejvhodnější. S tímto modelem může ŘO flexibilně podporovat NEB: i) používáním zvláštního FN pro NEB TDM; ii) přidáním zvláštního „okna“ NEB TDM do stávajícího FN nebo iii) rozhodováním u FN o tom, které jednotlivé projekty⁸ splňují transdisciplinární přístup a základní hodnoty NEB.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32021R1060>).

⁵ V letech 2007–2013 byly tyto nástroje pro rozvoj měst obvykle realizovány pod značkou JESSICA (Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí). Jejich realizace pokračovala i v letech 2014–2020.

⁶ Seznam projektů územního rozvoje obsahuje projekty, které má subjekt provádějící FN v úmyslu financovat, a to na základě informací, jež jsou v té době k dispozici.

⁷ V celém dokumentu lze odkaz na ŘO chápat jako odkaz na zprostředkující subjekt (ZS) ve smyslu čl. 2 bodu 8 nařízení o společných ustanoveních (který upřesňuje, že ZS je veřejný nebo soukromý subjekt, za jehož činnost odpovídá řídicí orgán, nebo který z pověření takového orgánu vykonává funkce nebo úkoly), pokud byl tento ZS určen ŘO a pokud existují písemná ujednání mezi ŘO a ZS v souladu s čl. 71 odst. 3 nařízení o společných ustanoveních.

⁸ Jednotlivý projekt se může skládat z několika dílčích projektů nebo subdodávek.

Část 1: Strategické souvislosti: NEB TDM

V první části modelu jsou uvedeny souvislosti, včetně:

- cílů politiky Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Fondu soudržnosti (FS) a Fondu pro spravedlivou transformaci (FST),
- programu (programů) schváleného (schválených) v rámci nařízení o společných ustanoveních,
- základních hodnot NEB a
- integrovaných strategií místního nebo územního rozvoje.

Tyto souvislosti poskytují základní rámec pro vytvoření a provádění NEB TDM.

Pro programy na období 2021–2027, které předpokládají iniciativy a opatření v souladu se základními hodnotami NEB, stanoví modelový FN zásady partnerství a spolupráce mezi:

- územními orgány odpovědnými za integrované strategie místního nebo územního rozvoje,
- místními komunitami a obyvateli městských a venkovských oblastí,
- ŘO a
- orgány provádějícími FN, u nichž programy na období 2021–2027 předpokládají iniciativy a opatření v souladu se základními hodnotami NEB.

Vymezuje také možnosti kombinace grantové podpory s FN v rámci jediné operace finančního nástroje podle článku 58 nařízení o společných ustanoveních.

Politické souvislosti: cíle politiky EFRR, FS nebo FST

NEB TDM může být zřízen v rámci regionálních a národních programů nebo programů Interreg spolufinancovaných z EFRR nebo FS. To je možné v rámci všech cílů politiky⁹¹⁰, ale s největší pravděpodobností se tak stane v rámci cílů politiky 5 a 2 (písm. e), resp. b) čl. 5 odst. 1 nařízení o společných ustanoveních).

⁹ Podle čl. 5 odst. 1 nařízení o společných ustanoveních jsou podporovány tyto cíle politiky:

- a) konkurenceschopnější a inteligentnější Evropa díky podpoře inovativní a inteligentní ekonomické transformace a regionálního propojení IKT;
- b) zelenější, nízkouhlíkový přechod k uhlíkově neutrálnímu hospodářství a odolná Evropa díky podpoře spravedlivého přechodu na čistou energii, zelených a modrých investic, oběhového hospodářství, zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně, prevence a řízení rizik a udržitelná městská mobilita;
- c) propojenější Evropa díky zvyšování mobility;
- d) sociálněji a inkluzivněji Evropa díky provádění evropského pilíře sociálních práv a
- e) Evropa bližší občanům díky podpoře udržitelného a integrovaného rozvoje všech druhů území a místních iniciativ.

¹⁰ Pokud NEB TDM obdrží příspěvek z programových zdrojů v rámci cíle politiky 1, zejména specifických cílů 1.1 (rozvoj a zdokonalování výzkumných a inovačních kapacit a využívání pokročilých technologií) a 1.4 (rozvoj dovedností pro inteligentní specializaci, průmyslovou transformaci a podnikání), musí být investice v souladu s příslušnou strategií inteligentní specializace.

NEB TDM by také mohl poskytovat podporu z FST projektům na územích uvedených v územních plánech spravedlivé transformace.

Předběžné hodnocení, z něhož vychází investiční strategie modelu NEB TDM

Podpora integrovaného územního rozvoje musí vycházet z integrovaných strategií místního nebo územního rozvoje¹¹. Městské strategie by měly využívat přístup funkčních oblastí. Proto by měly podporovat vazby mezi městy a venkovem a funkční městské oblasti, mezi něž patří i venkovské oblasti v blízkosti měst. Integrované strategie pro venkov nebo strategie sdružující malá města či vesnice mohou rovněž otevřít možnosti pro zavedení tohoto modelu ve venkovských oblastech. Během programování fondů podle nařízení o společných ustanoveních rozhodnou vnitrostátní orgány o rozsahu příspěvku z politiky soudržnosti na provádění těchto strategií. Investiční strategie tohoto navrhovaného modelu pro NEB TDM by měla vycházet z integrované strategie místního nebo územního rozvoje a měla by být v souladu se základními hodnotami NEB. Pokud integrovaná strategie místního nebo územního rozvoje není v souladu s těmito hodnotami, nemělo by to být překážkou pro vytvoření modelu NEB TDM. V takovém případě bude NEB TDM hrát roli tím, že povede k úpravě nebo doplnění strategie místního nebo územního rozvoje o klíčové zásady a základní hodnoty NEB v závislosti na potřebách územních orgánů.

Prvním povinným krokem při vytváření NEB TDM je předběžné hodnocení¹², které může být připraveno ŘO nebo externími konzultanty v rámci odpovědnosti ŘO. Předběžné hodnocení musí navrhnout celkovou investiční strategii NEB TDM a poskytnout ŘO informace nezbytné k určení, jak může NEB TDM nejlépe dosáhnout cílů základních programů. Tato navrhovaná investiční strategie je základem výběrového řízení na subjekty provádějící FN. Proto je základním požadavkem, aby se do procesu předběžného hodnocení zařadily zúčastněné strany zapojené do partnerství potřebného pro NEB TDM (viz oddíl o partnerství v tabulce). To zajišťuje, aby navrhovaná strategie odrážela územní strategické priority, názory veřejnosti, zájem investorů a názory potenciálních subjektů provádějících FN na to, kde lze zdroje nejlépe využít, aby se maximalizovala finanční udržitelnost a strategický dopad NEB TDM.

Do investiční strategie by mohly být zahrnuty příslušné vazby na projekty podporované jinými politickými iniciativami Evropské unie (EU) souvisejícími s NEB, např. ambice iniciativy *Renovační vlna*¹³ na renovaci veřejných budov, iniciativa pro dostupné bydlení¹⁴ zaměřená na renovaci/vytvoření 100 dostupných bytových čtvrtí, cíle *REPowerEU*¹⁵ spočívající v urychlení přechodu na čistou energii a úsporách energetických zdrojů, Strategie pro práva osob se zdravotním postižením 2021–2030 včetně jedné z jejích stěžejních iniciativ

¹¹ Článek 28 nařízení o společných ustanoveních.

¹² Ustanovení čl. 58 odst. 3 nařízení o společných ustanoveních. ŘO může použít stávající předběžné posouzení nebo jej aktualizovat.

¹³ https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/renovation-wave_en

¹⁴ https://ec.europa.eu/growth/sectors/proximity-and-social-economy/social-economy-eu/affordable-housing-initiative_en

¹⁵ [resource.html \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/resource.html)

AccessibleEU umožňující výkon práv a představující předpoklad pro plnou účast osob se zdravotním postižením na rovnoprávném základě s ostatními¹⁶ atd.

Navrhovaná investiční strategie by měla popisovat finanční produkty NEB TDM, které by mohly být navrženy tak, aby splňovaly potřeby územního rozvoje, integrovaly základní hodnoty NEB a řešily selhání trhu z hlediska financování. Aby se maximalizoval dopad NEB TDM, měly by se finanční produkty zaměřit na ty investice v rámci NEB TDM, které vytvářejí pozitivní externality v souladu s: i) cíli politiky stanovenými v programech; ii) základními strategiemi místního nebo územního rozvoje a iii) hodnotami NEB, a přinášejí tak lidem společenský a veřejný prospěch. Navrhovaná investiční strategie by tak měla zajistit rozsah a úroveň ambicí, které povedou k dlouhodobé změně. Měla by také zajistit dlouhodobou stabilitu financování, přesahující jeden investiční cyklus, podporující klíčové zásady a základní hodnoty NEB a tematické osy transformační cesty¹⁷.

ŘO by měl vybrat subjekt provádějící FN v souladu se zákonem o veřejných zakázkách nebo přímo zadat zakázku na provádění FN v souladu s čl. 59 odst. 3 nařízení o společných ustanoveních. Pokud subjekt vybraný ŘO provádí holdingový fond (HF), měl by tento subjekt následně vybrat subjekty pro provádění zvláštních fondů (ZF)¹⁸. Strany projednají a dohodnou v dohodách o financování různé aspekty investiční strategie (např. prováděcí opatření, nabízené finanční produkty, cíloví koneční příjemci, předpokládaná kombinace s grantovou podporou) modelu NEB TDM.

Souvislosti NEB: základní hodnoty NEB od myšlenky přes realizaci až po výsledek
NEB TDM musí být vytvořen a prováděn v souladu s cíli a základními hodnotami NEB.

Jedním z aspektů přidané hodnoty FN je odbornost subjektů, které je provádějí, při strukturování investic takovým způsobem, aby byly ekonomicky a finančně životaschopné, čímž se zajistí udržitelnost výsledků politiky. To znamená, že o investicích, které mají být podpořeny, může rozhodnout pouze subjekt, který FN provádí. Tato zásada platí i pro NEB TDM, který využívá výhod důkladného hodnocení projektů a odborně vedeného investičního rozhodování uskutečněného subjektem provádějícím FN, aby se zajistila podpora životaschopných¹⁹ projektů, čímž se dosáhne cílů NEB.

Návrh NEB TDM nabízí možnost kombinovat finanční nástroje a grantovou podporu a poskytuje dlouhodobý rámec pro financování rozvoje, který zahrnuje tři rozměry NEB, a to udržitelnost, estetiku a inkluzi.

¹⁶ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=cs&pubId=8376&furtherPubs=yes>

¹⁷ Během analýzy podnětů získaných ve fázi společného návrhu byly určeny čtyři tematické osy, jimiž se Komise při provádění Nového evropského Bauhausu rozhodla řídit. Jsou to tyto čtyři osy: vrátit se k přírodě, znovu získat pocit sounáležitosti, upřednostnit nejpotřebnější místa a osoby a v průmyslovém ekosystému uvažovat dlouhodobě, s přihlédnutím k životním cyklům.

¹⁸ Ustanovení čl. 59 odst. 4 nařízení o společných ustanoveních.

¹⁹ Projekty územního rozvoje by měly být založeny na obchodním modelu, včetně odhadu peněžních toků, a měly by se zaměřit na potenciální soukromé investory, kteří mohou zajistit finanční životaschopnost.

Všechny tři rozměry NEB TDM musí být uplatněny: i) při navrhování NEB TDM a ii) na úrovni investic²⁰ podporovaných nástrojem.

Část 3 modelu NEB TDM obsahuje hlavní zásady pro posuzování souladu projektů s NEB.

A. Udržitelnost

Aby bylo možné čelit výzvám souvisejícím se změnou klimatu a zhoršováním životního prostředí, Zelená dohoda transformuje EU na klimaticky neutrální, moderní a konkurenceschopnou ekonomiku účinně využívající zdroje. NEB TDM bude plnit cíle Zelené dohody tím, že zajistí, aby jádrem při jeho navrhování a nastavení a při realizaci všech investic byla udržitelnost. Pro účely iniciativy Nový evropský Bauhaus se „udržitelností“ rozumí „environmentální udržitelnost“.

i) Rozsah NEB TDM lze obecně stanovit v investiční strategii NEB TDM, od pomoci při dosahování ambiciózních cílů v oblasti klimatu²¹ přes opětovné využívání materiálů v nových výrobcích s cílem dosažení nulového odpadu nebo změny sociálních návyků až po odpovědnější spotřebu nebo vytváření udržitelných veřejných prostorů. Cílem NEB TDM je zajistit, aby odborná a finanční podpora přinášela udržitelné investice pro jednotlivce, komunity a podniky. V tomto ohledu může být nezbytné využít granty, například technickou podporu, subvence na úhradu úroků, kapitálové granty nebo kapitálové subvence, aby se pomohlo financovat opatření na udržitelnost podporovaných projektů.

ii) Při výběru subjektu provádějícího FN by měl ŘO nebo HF požádat subjekt provádějící FN, aby do své nabídky zahrnul navrhovanou metodiku hodnocení projektů/investic v souladu s kritérii udržitelnosti investiční strategie (tj. navrhovaný mechanismus, popis rolí a zapojení odborníků/konzultantů a kritéria pro hodnocení projektů/investic). Orgán provádějící FN by měl ve svém návrhu metodiky rovněž podrobně popsat, jak bude předkladatelům projektů pomáhat zajistit udržitelnost jejich investic a jak zajistí, aby existoval dostatečný počet projektů, které se přímo zabývají aspektem udržitelnosti, a zároveň aby všechny investice v portfoliu byly navrženy tak, aby podporovaly celkovou udržitelnost NEB TDM.

B. Estetika²²

i) Estetika může vycházet ze strategií místního nebo územního rozvoje, z koncepce projektu nebo z jeho vývojových fází. Tyto aspekty mohou určovat roli míst, budov a objektů při posilování pocitu sounáležitosti jednotlivců, komunit a podniků. Investiční strategie NEB TDM by měla zahrnovat výhody důrazu NEB na estetiku a kvalitní zážitek kromě funkčnosti. Investiční strategie by měla uznávat význam kulturního života a odrážet kulturní rozmanitost a kulturní dědictví spojené s daným územím, zapojit místní tvůrčí komunity do umění a řemesel, posilovat vazby a podporovat zdravý, udržitelný a aktivní životní styl. Zajištěním

²⁰ Investice mohou být realizovány prostřednictvím jednoho nebo více individuálních projektů.

²¹ Tyto cíle jsou stanoveny v evropském právním rámci pro klima za účelem toho, aby se evropské hospodářství a společnost do roku 2050 staly klimaticky neutrálními, přičemž průběžným cílem je snížit čisté emise skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 % ve srovnání s úrovní v roce 1990.

²² Viz sdělení Komise o NEB (COM(2021) 573 final): „kromě funkčnosti je kladen důraz také na kvalitní zážitek a styl“.

financování projektů, které jsou v souladu s NEB, dodá NEB TDM předkladatelům důvěru k předkládání územních projektů s kvalitním návrhem. Je nezbytné zapojit architekty, designéry, umělce a další zástupce kreativních odvětví a lidi, kterých se projekt týká, a to jak v raných fázích plánování místního nebo územního rozvoje, tak v průběhu přípravy a vývoje projektu.

ii) Subjekt provádějící FN by měl zahrnout hodnocení estetiky do kritérií výběru investic, které mají být podpořeny. Subjekt provádějící FN může zapojit konzultanty/projektanty: i) na počátku procesu, kdy pomáhá předkladatelům projektů při strukturování projektu, který má být financován; ii) když jsou projekty připraveny k realizaci, aby byla posouzena estetika investic před jejich schválením. Subjekt provádějící FN by měl ve své metodice/přístupu popsat, jak bude hodnotit splnění estetických kritérií. Tato metodika/přístup bude hodnocena v rámci výběrového řízení na subjekt provádějící FN.

C. Inkluze²³

i) NEB TDM bude aktivně propagovat zásady NEB v regionu. Zajistí, aby investice, které podporuje, byly přístupné komunitám všeho druhu, a v případě potřeby využije grantovou složku (např. pro nízkopříjmové domácnosti, komunity s vyšším rizikem chudoby, sociálního vyloučení, znevýhodněné nebo marginalizované komunity, diskriminované komunity, osoby se zdravotním postižením atd.). Aby byl výsledek inkluzivní, musí být inkluzivní i struktura partnerství a struktura řízení NEB TDM.

ii) Cílem NEB TDM je financovat projekty podporující pocit sounáležitosti a pomáhat dávat „smysl“ místům a komunitám. Celkově by projekty měly budovat mosty v rámci komunity a vytvářet solidaritu. Také proces navrhování a realizace projektů musí být inkluzivní.

NEB TDM posílí požadavek na předkladatele projektů, aby zajistili zohlednění inkluze v návrhu a při realizaci všech projektů podporovaných z FN. Vzhledem k ekonomické situaci (krize bydlení, prudký nárůst cen energií a z toho vyplývající energetická chudoba) jsou investice do sociálního a cenově dostupného bydlení zásadní pro začlenění všech skupin společnosti. Dopady opatření na udržitelnost a estetiku by neměly vytvářet překážky cenové dostupnosti prostředí, zboží a služeb vytvořených v rámci NEB TDM a neměly by vést k vyloučení domácností s nižšími příjmy z vylepšeného bydlení, k vytlačování stávajících podniků atd.

Hnací silou při uskutečňování dvojí (zelené a digitální) transformace na bezuhlíkovou ekonomiku s nulovým odpadem, která neopomíjí žádného člověka ani žádné místo, jsou inovace. V inkluzivním oběhovém hospodářství hrají klíčovou roli místní komunity a sociální podniky, jejichž cílem je přinášet prospěch lidem a životnímu prostředí. Proto bude v NEB TDM kladen důraz na to, aby se předkladatelé projektů zaměřovali na hospodářské, obchodní, technologické a sociální inovace v zelené ekonomice nejen na globální úrovni, ale také v místních souvislostech. Toho lze dosáhnout zavedením participativního procesu, do něhož

²³ Viz sdělení Komise o NEB (COM(2021) 573 final): „která zahrnuje uznání hodnoty rozmanitosti, zajištění rovnosti pro všechny, přístupnosti a cenové dostupnosti“.

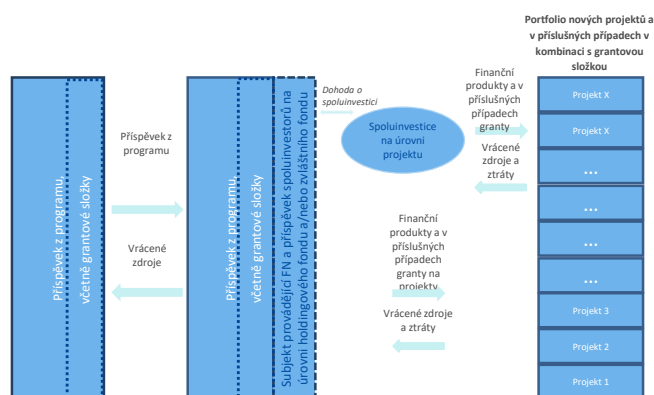
budou zapojeny místní komunity a (sociální) podniky, ale také zajištěním toho, aby podniky vytvářely dostupné produkty a služby, přizpůsobovaly pracovní místa dostupným dovednostem a rekvalifikovaly pracovní sílu tak, aby souběžná transformace byla také spravedlivá a cenově dostupná.

Ústředním prvkem investiční strategie NEB TDM je zásada inkluze, která může být rozšířena tak, aby zahrnovala i prováděcí a monitorovací činnosti FN.

Aby byl realizován transdisciplinární přístup NEB, mohou být investice a projekty prováděné v rámci NEB TDM doplněny také komunitně vedenými investicemi, čímž se usnadní partnerský přístup a zvýší odpovědnost místních obyvatel za investice. Tyto komunitně vedené investice mohou být realizovány subjektem provádějícím FN v rámci NEB TDM nebo jako samostatná operace prováděná ŘO nebo HF. Investiční strategie NEB TDM by proto měla v místním společném návrhu²⁴ a přípravě projektů jasně popsat roli účasti komunity a zahrnout komplementaritu s komunitně vedenými iniciativami.

²⁴ Společný návrh může zahrnovat: iniciativy vedené lidmi; ii) začlenění uživatelů daného místa; iii) přetváření místa s pomocí všech přítomných zúčastněných stran; iv) externí strany, které poskytují znalosti a kapacity; a v) vzájemně prospěšný vztah mezi místními orgány a soukromými iniciativami nebo iniciativami vedenými lidmi.

Část 2: NEB TDM – podmínky

<p>Struktura modelu NEB TDM</p>	<p>NEB TDM je finanční nástroj s grantovou složkou²⁵ v souladu s ustanoveními čl. 58 odst. 5 nařízení o společných ustanoveních. Obě různé formy podpory může jménem ŘO poskytovat subjekt provádějící FN, a to buď prostřednictvím HF (např. Evropská investiční banka (EIB), národní podpůrná banka), nebo ZF (např. finanční zprostředkovatel, komerční banka, akciový fond atd.).</p> <p>FN bude provádět subjekt provádějící FN, který využije příspěvky²⁶ z programu, subjekt provádějící FN a spoluinvestoři za účelem financování finančních produktů pro projekty územního rozvoje, ve vhodných případech v kombinaci s grantovou složkou. Projekty územního rozvoje by měly být v souladu se zásadami NEB a měly by být způsobilé v rámci EFRR, FS nebo FST.</p> <p>Model je koncipován jako FN poskytující podporu ve formě dluhových, kvazikapitálových nebo kapitálových finančních produktů, ve vhodných případech v kombinaci s grantovou složkou. Grantová složka může podporovat: i) části investice a činnosti, které nevytvářejí dostatečné příjmy nebo úspory nákladů nebo ii) jsou nezbytné pro podpůrné činnosti investice.</p>
<p>Cíl modelu NEB TDM</p>	<p>Cílem NEB TDM je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívat prostředky z EFRR, FS nebo FST k získání dodatečných finančních prostředků na investice do územního rozvoje, které jsou v souladu se zásadami NEB, a • ve vhodných případech využít grant z EFRR, FS nebo FST v kombinaci s finančním produktem na financování technické podpory

²⁵ Grantová složka je nepovinná. O jejím použití se rozhoduje na základě investičních potřeb a výsledku předběžného hodnocení.

²⁶ Fondy a ve vhodných případech spolufinancování.

	<p>pro: i) přípravu seznamu projektů; ii) pomoc týmům městských / venkovských orgánů, které se věnují mapování projektů v rámci strategie místního nebo územního rozvoje; iii) pomoc místnímu společnému návrhu, víceoborovému a participativnímu přístupu s cílem usnadnit přípravu projektového záměru; iv) poskytnutí úrokové dotace ke snížení nákladů na zápůjčku; v) poskytnutí kapitálových grantů na část investice, která nevytváří příjmy; nebo vi) poskytnutí kapitálové subvence, kterou se splatí část úvěru při dosažení stanovených výsledků NEB.</p>
<p>Možnosti provádění modelu NEB TDM</p>	<p>NEB TDM může být realizován v souladu s jednou z níže uvedených možností provádění.</p> <p>a) Zvláštní finanční nástroj NEB TDM</p> <ul style="list-style-type: none"> • NEB TDM lze nastavit s HF nebo bez něj. • Tři základní hodnoty NEB je třeba řešit: • i) při navrhování NEB TDM a ii) na úrovni investic / projektů podporovaných tímto nástrojem. • NEB TDM by měl podporovat projekty, které spadají do dvou nebo více ze čtyř tematických os transformační cesty NEB, aby se uplatnil multidisciplinární přístup NEB. • V portfoliu projektů by se měl uplatnit multidisciplinární přístup. <p>b) Vyhrazené „okno“ pro NEB TDM ve stávajícím nebo nově vytvořeném FN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokud je zřízen stávající FN se strukturou HF, lze vytvořit vyhrazené okno pro NEB TDM jako samostatný ZF nebo lze okno pro NEB TDM přidat do stávajícího produktového fondu. • Portfolio investic / projektů, které jsou v souladu s NEB TDM, spravuje subjekt provádějící FN. • Riziko vyplývající z investic v rámci okna NEB TDM může být omezeno na okno NEB TDM, nebo mohou být rizika všech investic spravovaných subjektem provádějícím FN v rámci FN, včetně okna NEB TDM, sdružena. O tom musí rozhodnout ŘO, orgány provádějící HF (v příslušném případě) a ZF. <p>c) Podpora prostřednictvím stávajícího nebo nově vytvořeného FN na projekty NEB splňuje níže uvedené podmínky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podporované individuální projekty se mohou skládat z několika dílčích projektů nebo subdodávek, které společně odpovídají transdisciplinárnímu přístupu a základním hodnotám NEB. • Tři základní hodnoty NEB musí být uplatňovány na úrovni každého jednotlivého projektu podporovaného z FN. • Každý jednotlivý projekt by měl spadat do dvou nebo více ze čtyř tematických os transformační cesty NEB, aby se uplatnil multidisciplinární přístup NEB. • Projekty NEB TDM jsou součástí celkového portfolia investic podporovaných z FN.
<p>Vnitrostátní</p>	<p>Spolufinancování může být poskytnuto formou: i) vnitrostátního</p>

<p>spolufinancování</p>	<p>financování na úrovni programu; ii) financování poskytnutého subjektem provádějícím FN a dalšími investory nebo iii) financování hrazeného třetími stranami na úrovni projektu.</p> <p>Pokud existuje HF, ŘO pověří manažera HF poskytnutím příspěvku z programu subjektu provádějícímu ZF. HF může do FN přispět i vlastními zdroji.</p> <p>Vnitrostátním spolufinancováním se rozumí externí financování poskytnuté na stejnou investici, jak je stanoveno v čl. 59 odst. 8 nařízení o společných ustanoveních, a nezahrnuje vlastní příspěvek předkladatelů projektu. Spolufinancování může být soukromé nebo veřejné. Nemělo by využívat podpory v rámci jiných operací financovaných podle nařízení o společných ustanoveních ani jiného nástroje EU.</p> <p>Jestliže je vnitrostátní spolufinancování poskytnuto na úrovni investic do konečných příjemců, měl by subjekt provádějící FN vést písemné doklady prokazující způsobilost souvisejících výdajů.</p>
<p>Lhůta pro použití zdrojů programu</p>	<p>Prostředky z programů na období 2021–2027 použité v NEB TDM by měly být konečným příjemcům vyplaceny nejpozději do 31. prosince 2029. Kapitálová subvence vztahující se k částkám vyplaceným do konce roku 2029 může být poskytnuta i po tomto datu.</p> <p>Po 31. prosinci lze NEB TDM použít také na poskytnutí podpory kryté alokacemi programů následujícího programového období. V souladu s čl. 68 odst. 2 nařízení o společných ustanoveních lze v případě, že je finanční nástroj prováděn i po skončení období 2021–2027, podporu konečným příjemcům nebo v jejich prospěch, včetně nákladů na správu a poplatků za správu, poskytnout na základě dohod uzavřených během programového období 2021–2027, jestliže tato podpora splňuje pravidla způsobilosti následujícího programového období.</p>
<p>Příspěvek z programu na FN: částka a podíl (údaje o produktu)</p>	<p>Velikost cílového portfolia NEB TDM (tj. výše příspěvku z programu, včetně případné grantové složky, a odhadovaný pákový efekt) se stanoví na základě předběžného posouzení v souladu s čl. 58 odst. 3 nařízení o společných ustanoveních.</p> <p>Doporučuje se, aby minimální podíl dalších investic od soukromých investorů činil 30 % celkového financování na úrovni fondu, aby byla zajištěna významná účast soukromého sektoru. Pokud neexistují jiná ujednání, určuje tento podíl rozdělení případných ztrát mezi subjekt provádějící FN, spoluinvestory (na úrovni fondu a projektu) a veřejné zdroje na úrovni jednotlivých projektů. Grantová složka by mohla být financována výhradně z veřejných zdrojů, pokud je na úrovni portfolia dodržen limit stanovený v čl. 58 odst. 5 nařízení o společných ustanoveních.</p> <p>Musí být dosaženo souladu zájmů mezi ŘO, spoluinvestory a subjektem provádějícím FN, jak je popsáno níže:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poplatky za správu musí být založeny na výkonnosti, jak je stanoveno v čl. 68 odst. 4 nařízení o společných ustanoveních. – Odměna subjektu provádějícímu FN finanční nástroje musí odrážet aktuální tržní odměnu ve srovnatelných situacích, pokud bude subjekt provádějící FN vybrán v otevřeném výběrovém řízení. – Subjekt provádějící FN musí zajistit, aby tržní spoluinvestoři poskytli alespoň 30 % celkového finančního závazku na projekty

	<p>územního rozvoje na úrovni portfolia, bez grantových složek. Z těchto 30 % se doporučuje, aby minimálně 1 % z celkového finančního závazku FN na každý projekt investoval subjekt provádějící FN z vlastních zdrojů za stejných podmínek jako příspěvek z programu.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Financování ze strany spoluinvestorů (na úrovni fondu nebo projektu) lze považovat buď za vnitrostátní spolufinancování zahrnuté do příspěvku z programu, nebo za příspěvek, který není součástí příspěvku z programu, ale doplňuje veřejný příspěvek v rámci programu. – Rizika musí být rovnoměrně rozdělena mezi subjekt provádějící FN a spoluinvestory (na úrovni fondu nebo na úrovni projektu územního rozvoje) na jedné straně a veřejný příspěvek na straně druhé, s výjimkou případů, kdy předběžné posouzení podle čl. 58 odst. 3 nařízení o společných ustanoveních prokáže, že je zapotřebí diferencovaného uspořádání v podobě asymetrického rozdělení rizik mezi spoluinvestory. V takových případech je třeba dát přednost asymetrickému rozdělení zisku před stanovením horního limitu ztráty²⁷. Pokud navíc soukromí investoři nejsou vybráni na základě otevřené, transparentní a nediskriminační výzvy, musí spravedlivou míru návratnosti pro soukromé investory určit nezávislý odborník vybraný na základě otevřené, transparentní a nediskriminační výzvy. V případě asymetrického sdílení ztrát mezi veřejnými a soukromými investory musí být první ztráta, kterou veřejný investor utrpí, omezena na nejvýše 25 % celkové investice. <p>U každého projektu územního rozvoje musí subjekt provádějící FN před provedením investice stanovit podrobné podmínky financování, které má poskytnout NEB TDM. Tyto podmínky musí být založeny na finančních prognózách, které pro projekt vypracovali předkladatelé projektu a které ověřil subjekt provádějící FN.</p>
<p>Požadavky/podmínky pro zařazení projektů do portfolia NEB TDM</p>	<p>Portfolio základních transakcí u projektů územního rozvoje v rámci NEB TDM může zahrnovat kombinovanou podporu ve formě dluhového a (kvazi)kapitálového financování a v příslušných případech ve formě grantů.</p> <p>Kritéria způsobilosti pro zařazení do portfolia jsou stanovena v souladu s nařízením o společných ustanoveních, dalšími právními předpisy EU, včetně pravidel pro státní podporu v příslušných případech, platnými vnitrostátními právními předpisy, programem, místními strategiemi integrovaného a udržitelného územního rozvoje a investiční strategií NEB TDM. Subjekt provádějící FN by měl mít přiměřený odhad rizikového profilu portfolia.</p> <p>Subjekt provádějící FN musí na základě své investiční strategie identifikovat, investovat a udržitelně spravovat portfolio projektů územního rozvoje v souladu s NEB. Toto portfolio investic může zahrnovat projekty podporované z FN v kombinaci s grantovou složkou, je-li to vhodné.</p> <p>Při rozhodování o zařazení projektu územního rozvoje musí subjekt provádějící FN zohlednit alespoň následující skutečnosti:</p> <p>a) obecný popis projektu a časový rozvrh projektu včetně popisu partnerů podílejících se na spolufinancování a akcionářů a podrobný plán</p>

²⁷ Viz například čl. 16 odst. 8 písm. b) obecného nařízení o blokových výjimkách (GBER).

	<p>financování projektu;</p> <p>b) zdůvodnění výběru projektu v rámci strategie místního nebo územního rozvoje, včetně souladu projektu s alespoň dvěma tematickými osami transformační cesty, pokud je zvolena možnost realizace c), přínos projektu ke každé ze základních hodnot NEB (udržitelnost, estetika a inkluze) a předběžné posouzení životaschopnosti projektu a z toho vyplývající potřeby investic v rámci NEB TDM;</p> <p>c) zdůvodnění grantové složky nebo samostatného grantového projektu (pokud existuje), který je přímo spojen s prováděním FN a je pro ně nezbytný;</p> <p>d) zjištěná rizika;</p> <p>e) příspěvek projektu k dosažení cílů politiky a specifických cílů, včetně kvantitativních výstupů, jak je stanoveno v příslušné prioritě programu.</p> <p>Subjekt provádějící FN musí při provádění portfolia zejména:</p> <p>a) podněcovat navrhování životaschopných projektů územního rozvoje, které jsou v souladu s NEB a které splňují požadavky a kritéria platné pro příslušný program, určovat tyto projekty a investovat do nich, vést jednání o finančních investicích a provádět jejich strukturalizaci, včetně případné grantové složky;</p> <p>b) provádět hodnocení souladu a investic s ohledem na požadavky investiční strategie;</p> <p>c) konzultovat s partnery / orgány pro strategii místního nebo územního rozvoje a poskytovat jim informace.</p>
<p>Způsobilý subjekt provádějící FN</p>	<p>Vybraným subjektem provádějícím FN musí být veřejný nebo soukromý subjekt usazený v členském státě, který je podle právních předpisů oprávněn poskytovat finanční produkty a granty v rámci NEB TDM na projekty územního rozvoje v jurisdikci programu, ze kterého se přispívá na FN. Způsobilý subjekt provádějící FN musí rovněž prokázat svou schopnost řídit NEB TDM, včetně podpory základních hodnot NEB a monitorování portfolia projektů územního rozvoje. Způsobilý subjekt provádějící FN musí také prokázat zkušenosti na příslušných cílových trzích a odpovídající zkušenosti s řízením rovnocenných nebo obdobných projektů nebo finančních nástrojů, jejichž prostřednictvím se investuje do obdobných projektů, jako jsou projekty plánované v rámci NEB TDM.</p> <p>Subjekt provádějící FN musí být řádně regulován příslušným vnitrostátním regulačním orgánem pro finanční služby a musí dodržovat osvědčené postupy v oblasti profesionální správy bank nebo fondů.</p> <p>ŘO a HF musí při výběru subjektů provádějících FN dodržovat právo Unie a vnitrostátní právní předpisy. Výběrové řízení na subjekty provádějící FN musí zahrnovat stanovení ujednání o přiměřeném sdílení rizik v případě rozdílného zacházení.</p> <p>Výběrové řízení na subjekt provádějící FN musí zahrnovat hodnocení: i) investiční strategie NEB TDM; ii) rozhodování subjektu provádějícího FN, celkového způsobu správy a řízení a jeho řídicích schopností a iii) příspěvku subjektu provádějícího FN do NEB TDM z jeho vlastních zdrojů. Při výběru subjektu provádějícího FN musí být jedno z kritérií spojeno se schopností subjektu provádějícího FN navrhovat a rozvíjet portfolio projektů územního rozvoje v souladu se základními hodnotami NEB. Toto kritérium musí zahrnovat mechanismus posuzování souladu</p>

	<p>projektu se základními hodnotami NEB a nejkonzekvenčnější cenovou politikou (viz samostatný oddíl) navrženou subjektem provádějícím FN, který se účastní výběrového řízení.</p> <p>Za určení a hodnocení projektů územního rozvoje musí být zodpovědný subjekt provádějící FN. Po výběru musí subjekt provádějící FN spravovat seznam projektů územního rozvoje.</p> <p>Za investory je třeba považovat všechny investory, již jsou při rozumném určení subjektu provádějícího FN investory, kteří provozují činnost v podmínkách odpovídajících zásadě investora v tržním hospodářství bez ohledu na právní povahu a vlastnickou strukturu těchto investorů.</p> <p>V rámci svého výběru musí subjekt provádějící FN stanovit podmínky a kritéria pro hodnocení spoluinvestorů. Tyto podmínky a kritéria musí být srozumitelné a dostupné potenciálním spoluinvestorům. Subjekt provádějící FN musí při hledání spoluinvestorů a poskytování investic s těmito spoluinvestory uplatňovat nediskriminační přístup.</p>
<p>Partnerství v rámci strategie místního nebo územního rozvoje, navrhování a výběru projektů</p>	<p>NEB TDM by měl: i) aktivně prosazovat zásady NEB v regionu; ii) spolupracovat s obcemi a předkladateli projektů, aby se zvýšilo povědomí o příležitostech; a iii) prostřednictvím jednotného kontaktního místa podporovat realizaci iniciativ, které jsou v souladu s NEB. Patří sem i níže uvedená činnost.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce s územními orgány, pokud si to přejí, na jejich strategiích místního nebo územního rozvoje v souladu se zásadami NEB. Subjekt provádějící FN může hrát roli při spoluvytváření (revidovaných) strategií místního nebo územního rozvoje v regionu. • Účast subjektu provádějícího FN jako člena místního partnerství NEB. Dalšími partnery mohou být místní orgány a národní nebo mezinárodní/přeshraniční soukromé a veřejné organizace a tvůrčí jednotlivci působící na daném území, jako jsou architekti, designéři, inženýři, vědci a umělci. • Pokud se jedná o partnerská příhraniční města, měly by být zapojeny zúčastněné strany z městských/venkovských oblastí na obou stranách hranice, aby byla zajištěna přeshraniční integrace měst a venkova. • Včasné zapojení a konzultace potenciálních projektů v regionu v souladu se zásadami NEB. Subjekt provádějící FN by měl spolupracovat s předkladateli projektů a zajistit sladění partnerů s cílem zefektivnit schvalovací procesy. • Dostupnost příjemce, předkladatelů projektů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby se na požádání účastnili činností v rámci iniciativy NEB v celé EU. To může zahrnovat spolupráci s laboratoří NEB a účast na akcích a činnostech zaměřených na šíření zkušeností získaných z NEB TDM.
<p>Struktura řízení modelu NEB TDM</p>	<p>Do struktury řízení NEB TDM by se měly promítnout role jednotlivých partnerů s jasnými úkoly, což usnadní provádění. Struktura řízení se může lišit v závislosti na velikosti a složitosti plánovaného FN, navrhované struktury FN (s HF nebo bez něj), znalostech a schopnostech městských/venkovských orgánů a účasti dalších partnerů a komunit na návrhu a monitorování.</p> <p>Na správě a řízení NEB TDM se pravděpodobně budou podílet následující</p>

	<p>subjekty: ŘO, investoři (veřejní i soukromí), finanční instituce (veřejné i soukromé) a jeden nebo více odborníků na investice související s NEB (dále jen „odborníci na NEB“). Zapojení jednoho nebo více odborníků na NEB podpoří trvalý participativní přístup a udrží vazbu mezi NEB TDM a komunitami, v nichž působí.</p> <p>Doporučené řídicí orgány NEB TDM jsou: i) investiční poradní sbor (IPS)²⁸, ii) subjekt, který provádí HF, a iii) jeden nebo více subjektů, které provádějí ZF.</p> <p>i) Úloha výboru IPS</p> <p>IPS je doporučeným orgánem, který neupravuje nařízení o společných ustanoveních. IPS dohlíží na provádění NEB TDM a poskytuje strategické řízení a klíčovou „brzdu a protiváhu“ v systému řízení, čímž poskytuje investorům a dalším zúčastněným stranám jistotu ohledně strategického provádění FN. IPS je jmenován ŘO po konzultaci/schválení ostatními investory.</p> <p>IPS zahrnuje zástupce: i) městských/venkovských orgánů; ii) veřejných/soukromých (neziskových) organizací a iii) podnikatelských, vzdělávacích a sociálních komunit, jakož i další subjekty zastupující zájmy místních komunit v dané oblasti / na daném území. ŘO rovněž poskytuje IPS poradenství ohledně pravidel nařízení o společných ustanoveních, aby bylo zajištěno, že provádění NEB TDM bude s těmito pravidly v souladu.</p> <p>ŘO stanoví pravidla a postupy činnosti IPS, organizuje jeho zasedání a řídí jeho sekretariát. IPS má k dispozici veškerou příslušnou dokumentaci a informace k tomu, aby mohl vykonávat své úkoly.</p> <p>IPS se musí scházet pravidelně, nejméně dvakrát ročně, a to na žádost předsedajícího. Podrobné zápisy ze zasedání IPS mohou být zveřejněny²⁹ co nejdříve po jejich schválení IPS.</p> <p>Členové IPS odpovídají za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zastupování zájmů zúčastněných stran, • zajištění nejvyšších standardů správy a řízení a za transparentnost, • schvalování počáteční investiční strategie HF/ZF a jeho obchodního plánu a všech následných změn, • dohled a poskytování pokynů k dosažení cílů NEB a • sledování výkonu řídicího týmu HF (pokud je HF zapojen) / ZF. <p>IPS působí jako poradní a dozorčí orgán a nemá statutární povinnosti.</p> <p>ii) Úloha subjektu provádějícího HF (pokud je HF zapojen)</p> <p>Pokud ŘO rozhodne o struktuře HF, mezi povinnosti subjektu provádějícího HF patří:</p> <ul style="list-style-type: none"> • řízení každodenních činností HF, • příprava, aktualizace a realizace obchodního plánu investiční strategie HF, • strukturování investičních fondů (včetně přidělování a přerozdělování finančních prostředků do jednotlivých ZF), • výběr subjektu provádějícího ZF pro řízení jednotlivých ZF,
--	--

²⁸ V případě stávajících FN může funkce IPS převzít jeho zřízená investiční rada, aby nedošlo k dvojímu řízení.

²⁹ Vzhledem k tomu, že zápisy z jednání IPS mohou obsahovat citlivé obchodní záležitosti, nemusí být zveřejněny ve všech případech.

- příprava a sjednávání smluv se subjektem provádějícím ZF,
- sledování výkonnosti fondu a podávání zpráv spoluinvestorům NEB TDM (na úrovni fondu a projektu) a ŘO a
- provádění komunikačních činností.

Subjekt provádějící HF může rovněž plnit následující úlohy (v závislosti na návrhu FN):

- účast na místním partnerství NEB a na souvisejících činnostech,
- marketing iniciativy pro obce, navrhovatele projektů, potenciální investory a veřejnost,
- řízení grantové složky, pokud FN kombinuje finanční produkt s grantem,
- případné zajištění platformy technické podpory (jednotného kontaktního místa), pokud se tak nestane na úrovni fondu a pokud nebyla dohodnuta jiná opatření v souladu s regionálním / místním uspořádáním, a
- identifikace pákového efektu a dlouhodobých příležitostí ke společnému investování na úrovni fondu.

Změny investiční strategie HF musí před jejich provedením schválit IPS. Subjekt provádějící HF ani IPS se nebudou podílet na rozhodování o investicích do jednotlivých projektů územního rozvoje. Za to bude zodpovědný pověřený subjekt provádějící ZF.

iii) Úloha subjektu provádějícího ZF

Povinnosti subjektu provádějícího ZF, který je pověřen správou ZF, mohou zahrnovat:

- správu investičních fondů v souladu se smlouvou o správě fondu sjednanou se subjektem provádějícím HF nebo s ŘO, pokud uspořádání nezahrnuje HF,
- strukturování finančních prostředků pro investice (v případě, že uspořádání nezahrnuje HF),
- určování způsobilých projektů pro investice a provádění náležité obchodní a technické kontroly,
- nezávislé hodnocení projektů v zastoupení všech investorů na základě předem stanovených kritérií výběru (toto hodnocení by mělo zahrnovat posouzení souladu projektu se základními hodnotami NEB, které jsou popsány v místním rámci NEB a investiční strategii ZF),
- výhradní odpovědnost za investiční rozhodnutí,
- strukturování obchodů a provádění investic, případně i s grantovou podporou,
- určování partnerů pro spoluinvestice (pokud je to vhodné/nutné),
- vykazování finančních údajů a údajů o výstupech a obecných výsledcích správci HF podle požadavků stanovených ve smlouvě o správě fondu, nebo přímo ŘO, pokud uspořádání nezahrnuje HF (grantové složky a složky finančních produktů investic by se měly vykazovat odděleně).

Kromě toho mohou být ZF svěřeny následující role (v závislosti na návrhu FN):

- účast na místním partnerství NEB a na souvisejících činnostech,
- marketing iniciativy pro obce, navrhovatele projektů, potenciální investory a veřejnost, případně společně s manažerem HF,

	<ul style="list-style-type: none"> • správa grantové složky NEB TDM, • poskytování platformy technické podpory (jednotného kontaktního místa). <p>ŘO na začátku stanoví podmínky správy a řízení. Tyto podmínky se mohou změnit na základě jednání mezi ŘO a subjekty provádějícími FN s přihlédnutím k velikosti, rozsahu, kapacitě a dalším specifickým charakteristikám NEB TDM.</p>
Platby do FN a úvěrová politika	<p>a) Vyplácení prostředků ze strany ŘO nebo HF do ZF</p> <p>Po podpisu dohody o financování mezi ŘO a HF musí být veřejné příspěvky z programu převedeny do HF, který je musí uložit na zvláštní účet.</p> <p>HF vybere subjekt provádějící FN a podepíše dohody o financování / provozní dohody. Tyto dohody musí stanovit podmínky pro vyplácení prostředků programu z HF do ZF.</p> <p>Investiční strategie by měla potvrdit cílový objem úvěrů a rozsah úrokových sazeb, které budou použity pro finanční produkty. Odhad cílového objemu úvěrů by měl zohlednit odhad splacených prostředků (revolving nástroje).</p> <p>Splatné platby musí být provedeny nejpozději do 80 dnů ode dne, kdy příjemce (tj. subjekt, který provádí HF, nebo subjekt, který provádí ZF, pokud HF není zřízen) předloží žádost o platbu v souladu s čl. 74 odst. 1 písm. b) nařízení o společných ustanoveních. Lhůta může být přerušena, pokud informace předložené příjemcem neumožňují ŘO určit, zda je částka splatná.</p> <p>b) Vytvoření portfolia finančních produktů:</p> <p>Kromě svých dalších činností musí subjekt provádějící FN vytvořit v předem stanoveném omezeném období portfolio způsobilých dluhových, kapitálových a kvazikapitálových produktů pro projekty územního rozvoje, které jsou v souladu s NEB. Toto portfolio musí být částečně financováno z vyplacených prostředků v rámci programu, jak bylo sjednáno v dohodě o financování.</p> <p>Subjekt provádějící FN musí provádět důslednou úvěrovou politiku, jejímž základem je dohodnutá investiční strategie umožňující řádné řízení úvěrového portfolia. Politika poskytování úvěrů musí být rovněž v souladu s platnými odvětvovými standardy a musí odrážet finanční zájmy a cíle politiky ŘO. V investiční strategii musí být stanoveny zásady NEB pro rozvoj ve strategii místního nebo územního rozvoje, cílové aktivity, cílové územní oblasti a způsobilé výdaje.</p> <p>Subjekt provádějící FN musí provádět určování, výběr, hloubkovou kontrolu konečných příjemců a dokumentaci a vyplácení finančních produktů v souladu se svými standardními postupy zahrnujícími posouzení souladu projektu se základními hodnotami NEB popsány v investiční strategii NEB TDM a v souladu se zásadami stanovenými v příslušné dohodě o financování.</p> <p>Pokud spoluinvestoři poskytují spoluinvestice do projektů územního rozvoje, musí subjekt provádějící FN a spoluinvestoři, kteří poskytují spoluinvestice přímo do projektu územního rozvoje, uzavřít dohodu o spoluinvestici. Tato dohoda stanoví podmínky pro investice do konečných</p>

	<p>příjemců a musí určit podmínky případných ujednání o sdílení rizik.</p> <p>c) Opětovné použití zdrojů splacených do FN</p> <p>Zdroje splacené zpět do FN mohou být znovu použity ve stejném FN (revolving ve stejném FN)³⁰. Vracené zdroje může ŘO použít na podporu jakýchkoli projektů strategie místního a územního rozvoje, včetně projektů negenerujících příjmy nebo částí projektu/investice. Podporované projekty by měly splňovat zásady multidisciplinarity NEB, aby investice umožnily naplňování hodnot NEB i po skončení jednoho investičního cyklu. V dohodě o financování musí být obsažena podrobná ujednání.</p> <p>d) Náhrady ztrát</p> <p>Subjekt provádějící FN musí přijmout opatření k vymáhání všech nesplacených dluhových a (kvazi)kapitálových produktů financovaných z FN v souladu se svými interními pokyny a postupy. Částky, které subjekt provádějící FN získá zpět (po odečtu případných nákladů na zpětné získání a nákladů na zabavení pro nesplácení úvěru), musí být rozděleny mezi subjekt provádějící FN a ŘO v souladu s jejich příslušnými příspěvky a smluvními ujednáními.</p> <p>e) Úroky a další výnosy</p> <p>Úroky a další výnosy vytvořené správou pokladny z podílu EU na částce zahrnuté do první žádosti o platbu v souladu s článkem 92 nařízení o společných ustanoveních a veškeré další částky EU převedené do FN, ale dosud nevyplacené konečným příjemcům, musí být použity v souladu s článkem 60 nařízení o společných ustanoveních.</p>
Cenová politika	<p>Subjekt provádějící FN by měl předložit cenovou politiku a metodiku, aby bylo zajištěno, že finanční výhoda veřejného příspěvku v rámci programu bude plně přenesena na způsobilé konečné příjemce, včetně grantové složky, v souladu s platnými pravidly pro státní podporu. Cenová politika a metodika by měly zajistit, aby:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) úroková sazba u účasti subjektu provádějícího FN byla stanovena na tržní bázi (tj. podle vlastní politiky subjektu provádějícího FN); 2) celková úroková sazba, která bude účtována u úvěrů a podřízených úvěrů na způsobilé projekty územního rozvoje zařazené do portfolia, byla snížena úměrně alokaci poskytnuté z veřejného příspěvku v rámci programu (s přihlédnutím k poplatkům, které si může ŘO účtovat na příspěvek z programu); 3) úrokové sazby zohledňovaly veškerou očekávanou grantovou podporu, jako je investiční grant (který může snížit riziko financování projektu) nebo kapitálová subvence, která může vést k předčasnému splacení části úvěru; a 4) nebyla vyloučena možnost, aby subjekt provádějící FN poskytl veřejný příspěvek odpovídající tržním standardům. <p>V příslušných případech by měl subjekt provádějící FN předložit také politiku a metodiku zajištění, aby bylo zaručeno, že finanční výhoda veřejného příspěvku v rámci programu bude plně přenesena na způsobilé konečné příjemce.</p>

³⁰ Článek 62 nařízení o společných ustanoveních.

<p>Jednotné kontaktní místo pro konečné příjemce NEB / předkladatele projektů</p>	<p>Finanční a poradenská podpora konečným příjemcům může být poskytována prostřednictvím služby v podobě jednotného kontaktního místa zřízeného v rámci jediné operace finančního nástroje³¹.</p> <p>Jednotné kontaktní místo NEB TDM zajišťuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • snadný přístup k podpoře pro konečné příjemce, • koordinovanou kombinaci FN a grantů, • úspory z rozsahu díky většímu sdílení finančních prostředků a lepší koordinaci mezi zúčastněnými stranami a stávajícími územními iniciativami, • integrované navrhování a prověřování projektů s ohledem na klíčové zásady a hodnoty NEB, • vytvoření seznamu financovatelných projektů a • posílené kapacity členských států, místních a regionálních orgánů provádějících FN a měst/obcí pro práci s finančními nástroji územního rozvoje. <p>Činnosti jednotného kontaktního místa NEB TDM zahrnují:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podporu v rané fázi s cílem podpořit rozvoj kreativních řešení a projektových nápadů prostřednictvím místního společného navrhování a víceoborového a participativního procesu, • posílení institucionální kapacity partnerů, kteří se aktivně podílejí na navrhování a provádění modelu územního rozvoje, • technickou podporu pro přípravu projektů, které mají být podpořeny z NEB TDM, včetně energetických auditů, • účast na sdílení zkušeností s ostatními FN provádějícími NEB, a to i prostřednictvím laboratoře NEB, a • další činnosti, které jsou v předběžném hodnocení považovány za nezbytné a odůvodněné.
<p>Kombinace s granty v rámci jedné operace FN</p>	<p>Dohoda o financování, která stanoví podmínky podpory, by měla obsahovat zvláštní pravidla pro použití grantové složky, pokud je v souladu s výsledkem předběžného hodnocení přímo spojena s FN a je pro něj nezbytná.</p> <p>Zejména by grantová složka mohla být použita na (orientační limity podpory jsou uvedeny v hranatých závorkách; ŘO by měly zvážit místní souvislosti popsané v předběžném hodnocení a podle toho stanovit případné limity):</p> <ul style="list-style-type: none"> – náklady na činnosti nevytvářející příjmy, které jsou součástí projektu obnovy území v souladu s hlavními zásadami NEB, zpravidla nepřesahující [20 %] celkového přiděleného rozpočtu, – náklady na zeleň nebo jiná veřejně přístupná prostranství, pokud přesahují [25 %] celkové plochy podpořené složky, a to až do výše [10 %] hodnoty dané investice; to by mohlo zahrnovat opatření pro přizpůsobení se změně klimatu, jako jsou zelené střechy, – náklady na podporu přípravy projektů, která může být poskytnuta prostřednictvím vnitrostátního nástroje, jako je nástroj ELENA na úrovni EU; to by mohlo zahrnovat technickou podporu pro všechny fáze přípravy projektů, které mají být podpořeny z NEB TDM,

³¹ Jednotné kontaktní místo může být také zajištěno prostřednictvím dvou samostatných operací, například samostatnou agenturou jako samostatná grantová operace.

	<p>včetně energetických auditů, zpravidla nepřesahující [10 %] hodnoty dané investice,</p> <ul style="list-style-type: none"> - bonusy za vývoj nebo využití bezemisních technologií, obnovitelných zdrojů energie, energeticky účinných systémů dálkového vytápění a chlazení nebo jiných ambiciózních technologií až do výše [30 %] hodnoty dané investice z hlediska energetické účinnosti; v případě omezení na návratnou podporu by se opatření v oblasti energetické účinnosti soustředila na investice s krátkou dobou návratnosti, avšak s grantovou složkou potřebnou k podpoře ambicióznějších nápadů, - počáteční příspěvek potřebný pro inkluzivní účast, např. v souvislosti s energetickou chudobou nebo renovací sociálního bydlení, až do výše [75 %] hodnoty dané investice, - náklady odpovídající ušlým příjmům za zpřístupnění podpořené infrastruktury veřejnosti pod úrovní nákladů po dobu [2 let], pokud smluvní ujednání stanoví pokračování takového ujednání po dobu [10] let; a - další specifické aspekty zjištěné v předběžném hodnocení. <p>V odůvodněných případech mohou být činnosti, které nevytvářejí příjmy (např. poskytnutí veřejného prostoru, jako jsou parky) a které jsou součástí širší strategie územního rozvoje, včetně přeshraniční, podpořeny pouze granty. To například znamená, že v rámci daného projektu může být jednomu předkladateli projektu poskytnut grant na doplnění dluhového a (kvazi)kapitálového financování jiného předkladatele, který realizuje jinou složku programu. Kumulativně mohou investorům přinést přijatelnou návratnost a využít potenciální synergie a komplementarity mezi jednotlivými složkami.</p> <p>Aby byla splněna kritéria pro kombinaci FN s granty podle čl. 58 odst. 5 nařízení o společných ustanoveních, měl by být celkový podíl grantové složky v investičním portfoliu nižší než podpora poskytnutá ve formě finančního produktu. To by umožnilo realizovat NEB TDM ve velkém měřítku (což je zásadní prvek pro životaschopnost FN) tím, že se zaměří na širší škálu investičních příležitostí, které jsou v souladu s investiční strategií.</p> <p>Zařazení grantové složky by mělo odůvodněno v předběžném hodnocení. V případě potřeby by mělo rovněž stanovit nižší maximální grantovou složku pro FN. Na konci období způsobilosti musí být grantové složky v rámci NEB TDM nižší než nominální hodnota finančního produktu poskytnutého konečným příjemcům.</p> <p>V předběžném posouzení lze stanovit jednotkové náklady nebo paušální částky, které se použijí při úhradě nákladů na energetické audity, případně jiné aspekty.</p> <p>V dohodě o financování musí být upřesněna ujednání pro konečné příjemce, kteří obdrží grantovou podporu prostřednictvím jednotného kontaktního místa ve fázi přípravy dané investice, která nakonec nebude realizována. Taková ujednání by mohla zahrnovat vrácení obdržené grantové podpory (například přeměnu grantu na úvěr bez nutnosti platit úroky za uplynulé období) nebo ukončení dohody bez nutnosti splacení, což by mohlo být odůvodněné v případě rizikových investic, které budou nakonec považovány za finančně neúnosné nebo nebudou dostatečně pokročilé na to, aby mohly obdržet návratnou podporu. Tato podpora zůstává způsobilým výdajem v rámci programu, pokud celková grantová</p>
--	--

	podpora nepřesáhne hodnotu investic podporovaných finančním produktem.
Produkty	<p>NEB TDM by mohl poskytovat financování konečným příjemcům, kteří přispívají k cíli programu, ve formě dluhových, kapitálových a kvazikapitálových produktů a grantů (v závislosti na výsledku předběžného hodnocení). Výše investice a sazby musí být v souladu s výsledky předběžného hodnocení podle čl. 58 odst. 3 nařízení o společných ustanoveních.</p> <p>Financování lze použít výhradně na tyto povolené účely:</p> <p>a) investice do hmotných a nehmotných aktiv a</p> <p>b) pracovní kapitál související se způsobilými činnostmi.</p> <p>Investice zahrnuté do portfolia NEB TDM musí vždy splňovat následující kritéria způsobilosti:</p> <p>a) kombinovaná podpora ve formě finančních produktů a grantů by měla být nově vytvořená, což vylučuje refinancování stávajících investic nebo financování dokončených projektů; grantová podpora nesmí zahrnovat náklady vzniklé před poskytnutím financování;</p> <p>b) celková výše investice NEB TDM do projektu územního rozvoje nesmí překročit maximální částku stanovenou v předběžném hodnocení ani platné stropy pro státní podporu (například podle čl. 16 odst. 3 nařízení GBER je povolena maximální investice ve výši 20 000 000 EUR;</p> <p>c) kombinovaná podpora ve formě finančních produktů a grantů musí zajišťovat financování pro jeden nebo více povolených účelů v eurech a/nebo ve státní měně v příslušné jurisdikci a/nebo v jakékoli jiné měně;</p> <p>d) finanční produkty mohou mít podobu prioritního dluhu a v souladu s platnými pravidly pro státní podporu mezaninových úvěrů, podřízeného dluhu, vlastního kapitálu a kvazivlastního kapitálu;</p> <p>e) úvěry nesmí mít formu revolvingových úvěrových linek;</p> <p>f) úvěry musí mít splátkový kalendář, včetně pravidelných amortizačních splátek a/nebo konečné jednorázové splátky;</p> <p>g) úvěry ani granty nesmí financovat čistě finanční činnosti ani poskytování spotřebitelských úvěrů a</p> <p>h) úvěry musí mít minimální dobu splatnosti 12 měsíců (včetně příslušné doby odkladu, pokud existuje) a maximální dobu splatnosti až 360 měsíců.</p>
Projekty	<p>Pravidla způsobilosti a rozsah podpory z programu jsou celkově stejné jako v případě využívání EFRR, FS a FST, s výjimkou zvláštních nezpůsobilých oblastí investic a zvláštních nezpůsobilých položek uvedených v nařízení o společných ustanoveních. Projekty podporované z NEB TDM by zároveň měly být v souladu se strategií místního nebo územního rozvoje a měly by být doplněny o projekty iniciované komunitou, aby se uplatnil všestranný a multidisciplinární přístup NEB a aby se řešily tři základní hodnoty NEB.</p> <p>NEB TDM musí podporovat dvě nebo více ze čtyř tematických os transformační cesty NEB.</p> <p>Níže jsou uvedeny příklady projektů, které mohou být financovány v rámci této podpory v různých osách:</p>

Návrat k přírodě	Znovu získat pocit sounáležitosti
Prolínání staveb v krajině nebo začlenění živé přírody do stavby, ukázka toho, jak lze prostřednictvím výstavby a plánování respektovat a podporovat biologickou rozmanitost nebo ochranu vody a půdy	Investice do fyzické a ekonomické obnovy městských a venkovských čtvrtí, včetně dostupného bydlení
Investice do zajištění odolnosti vůči změně klimatu a environmentální odolnosti, včetně řešení založených na přírodě	Investice do zachování, ochrany, propagace, rozvoje a zpřístupnění kulturního dědictví, včetně infrastruktury udržitelného cestovního ruchu; obnova památkově chráněné infrastruktury s vysokým společenským významem a nízkou uhlíkovou stopou
Fyzická přeměna míst a ukázka, jak mohou nová, renovovaná nebo regenerovaná zastavěná prostředí a veřejné prostory přispívat k ochraně, obnově a/nebo regeneraci přírodního ekosystému (včetně cyklů souvisejících s půdou a koloběhem vody) a biologické rozmanitosti; Využívání řešení a materiálů inspirovaných přírodou by mohlo představovat důležitý rozměr této fyzické transformace.	Investice do regenerace opuštěných nebo problémových oblastí ve městech, modernizace upadajících území a regionů, projekty zaměřené na překonání segregace a zpřístupnění míst
Investice do přizpůsobení se změně klimatu a investice do zlepšení životního prostředí na daných územích, včetně zlepšení kvality ovzduší, půdy a vody a životních podmínek	Investiční podpora samostatné výdělečné činnosti a zakládání podniků, včetně podnikatelské infrastruktury, jako jsou pracovní prostory a inkubátory
Investice do udržitelné územní mobility, včetně budování územních zelených koridorů pro aktivní mobilitu a udržitelné dopravní infrastruktury	Investice do komunitních a primárních forem zdravotní péče a investice do zlepšení přístupu ke zdravotním a sociálním službám
Činnosti, procesy, produkty, které zprostředkovávají pocit nebo zážitek, že jsou součástí přírody, a přinášejí změnu pohledu na přírodu	Investice do vývoje výrobků, postupů nebo obchodních modelů, které staví na místní kultuře, tradicích, know-how, řemeslech a soudobé rozmanitosti a tvořivosti; Může se jednat o módu, nábytek či návrhy interiérů, ale také o potraviny nebo jiné prvky z každodenního života, které na

		<p>místní úrovni přináší pocit sounáležitosti;</p> <p>Mohou také zahrnovat předávání tradičních znalostí, know-how a dovedností a jejich začleňování do nových souvislostí výroby nebo obchodních modelů.</p>
	Upřednostnění nejpotřebnějších míst a osob	V průmyslovém ekosystému je nutno uvažovat dlouhodobě, s přihlédnutím k životním cyklům
	Rekonstrukce a výstavba sociálních a cenově dostupných obytných jednotek s ohledem na cirkulaci a přínos k inkluzivnosti ve vztahu k jejich funkci nebo přístupnosti	Investice do udržitelných řešení pro podniky a domácnosti, která zavádějí zásady oběhového hospodářství, včetně výroby
	<p>Investice do fyzické přeměny a regenerace území, včetně malých vesnic, venkovských oblastí, měst s klesající populací, degradovaných městských částí a deindustrializovaných oblastí;</p> <p>Mohou zahrnovat rozvoj cílevědomých projektů v oblasti sociálního bydlení a renovaci a regeneraci zastavěného prostředí za účelem boje proti segregaci a izolaci, jakožto i řešení konkrétních potřeb nejzranitelnějších skupin jednotlivců, např. těch, kteří jsou ohroženi vyloučením nebo chudobou nebo se ocitli bez domova</p>	<p>Investice do transformace prvků specifických hodnotových řetězců od získávání surovin po recyklování odpadu v různých ekosystémech, od stavebnictví po textilní odvětví a oblast životního stylu (nábytek, design atd.)</p> <p>Nové postupy, nové materiály, přírodě blízká řešení a výrobky z udržitelných zdrojů nebo nové obchodní modely, které přinášejí zjevné výhody z hlediska udržitelnosti a oběhového hospodářství, jakož i z hlediska kvality života pro všechny</p>
	Investice do řešení problémů souvisejících se změnou klimatu	Investice do inovativních technik a materiálů, které přispívají ke zmírnění změny klimatu, ochraně životního prostředí a k tomu, aby byla místa dostupnější a inkluzivnější
	Investice do přístupu „design pro všechny“ s cílem odstranit překážky přístupnosti stavebního a virtuálního prostředí a zboží a služeb pro osoby se zdravotním postižením, jakož i řešení faktorů stárnutí.	Investiční podpora podnikání a rozvoje podniků, včetně vývoje nových výrobních technologií a udržitelných výrobků
	Vývoj v oblasti informačních a komunikačních technologií	Investice do opětovného využití, regenerace, prodloužení životnosti a přeměny všech typů stávajících budov
	Investice do infrastruktury pro veřejné služby zaměstnanosti	Investice do nových technologií včetně 5G, umělé inteligence, nástrojů založených na datech,

		robotiky a technologií 3D tisku
	Investice do vysokoškolského vzdělávání, včetně spolupráce s podniky; vzdělávací modely a metody, které integrují hodnoty udržitelnosti, inkluze a estetiky do obsahu učebních osnov a do procesu učení, včetně inovativních modelů vzdělávání odborníků založených na interdisciplinární integraci přírodních věd, umění a společenských věd	Investice do zlepšení udržitelnosti materiálů, výrobků a budov
	Investice do infrastruktury spojující různé části oblasti, včetně městských a venkovských lokalit a přeshraničních spojení	Investice do infrastruktury zdravotních a sociálních služeb a do výzkumu, vývoje a inovací, které přispívají k místnímu rozvoji
	Investice do prostor využívaných k pozitivní výměně a budování komunity, například prostřednictvím příkladného rozvoje a využívání veřejných prostranství, jako jsou ulice, náměstí a parky, nebo inspirativních modelů komunitních center, komunitních zahrad, společná tvorba míst, která spojují styl s výrazným sociálním účelem a udržitelností; Další iniciativy malého rozsahu na úrovni jednotlivců, čtvrtí a místních komunit, které jsou uvedeny ve strategii místního nebo územního rozvoje	Investice do nástrojů na podporu designu a společné tvorby udržitelnějších procesů při výstavbě a plánování; metody, nástroje nebo pokyny, které usnadňují (samo)hodnocení oběhového hospodářství pro různé druhy zboží a služeb
	Seznam možných investic a činností není vyčerpávající a lze jej rozšířit o další typy opatření a oborů.	
Způsobilí koneční příjemci	Koneční příjemci musí být způsobilí podle práva Unie a vnitrostátních právních předpisů, příslušného programu fondů EU, dohody o financování a investiční strategie NEB TDM. Ke dni uzavření dohody o financování a případně o grantové složce musí koneční příjemci splňovat následující kritéria způsobilosti: a) musí se podílet na územním rozvoji, což znamená, že musí být buď veřejnými, nebo soukromými subjekty s právním statutem, který jim umožňuje vzít si úvěr a realizovat projekty územního rozvoje s různými vlastnickými strukturami, například kombinací soukromého a veřejného kapitálu; b) musí být aktivními partnery regionálních a místních orgánů, které podporují územní rozvoj investováním do projektů územního rozvoje; koneční příjemci musí mít dostatečný právní zájem o dané aktivum, do kterého jsou investice prováděny; c) nesmí být vyloučeni podle platných pravidel pro státní podporu (např. čl.	

	<p>1 odst. 2 až 5 nařízení GBER);</p> <p>d) nesmí spadat pod jedno či více odvětví podléhající omezením³²;</p> <p>e) nesmí být podnikem v obtížích ve smyslu čl. 2 bodu 18 nařízení GBER, s výhradou zvláštních výjimek pro fondy³³;</p> <p>f) z kontrol provedených v souladu s vnitřními pokyny a standardní úvěrovou politikou subjektu provádějícího FN vyplývá, že nejsou v prodlení se splátkami nebo jinak neporušili podmínky úvěrů poskytnutých buď subjektem provádějící FN, nebo jinou finanční institucí, a</p> <p>g) musí investovat do projektů územního rozvoje, které jsou v souladu se základními hodnotami NEB a jsou realizovány v regionu ŘO.</p> <p>Kromě toho musí mít koneční příjemci v okamžiku investice a během úhrady úvěru nebo odstoupení od smlouvy sídlo v členském státě a činnost, na kterou byly finanční prostředky vyplaceny, musí být prováděna v příslušném členském státě a v regionu podpořeném programem fondů EU.</p>
Odpovědnost ŘO	<p>Finanční odpovědnost ŘO nesmí překročit částku vyčleněnou ŘO na FN podle dohody o financování (čl. 59 odst. 6 nařízení o společných ustanoveních).</p> <p>Kryté ztráty jsou dlužné částky jistiny, splatný a nesplacený a standardní úrok. Poplatky za pozdní platby a jakékoli další náklady a výdaje nejsou kryty.</p>
Podávání zpráv a konečné výsledky	<p>Nejméně dvakrát ročně by měl subjekt provádějící FN poskytovat ŘO nebo HF informace ve standardizované formě a standardizovaném rozsahu. Tyto informace by měly zahrnovat všechny relevantní aspekty, aby ŘO splnil požadavky článku 42 nařízení o společných ustanoveních.</p> <p>Ukazatele by měly být v souladu se specifickými cíli příslušné priority programu přispívajícího k FN a s očekávaným příspěvkem FN k dosažení specifických cílů uvedených v předběžném hodnocení. Ukazatele by měl subjekt provádějící FN měřit a vykazovat alespoň dvakrát ročně a měly by být v souladu alespoň s požadavky nařízení o společných ustanoveních a s ukazateli EFRR/FS/FST v nařízení o EFRR/FS a nařízení o FST.</p>

³² Následující hospodářská odvětví jsou společně označována jako „odvětví podléhající omezením“:

- a) nezákonné hospodářské činnosti: výroba, obchod či jiná činnost, které jsou podle právních předpisů domácí jurisdikce pro takovou výrobu, obchod nebo činnost nezákonné;
- b) tabák a destilované alkoholické nápoje; výroba tabákových výrobků a destilovaných alkoholických nápojů a souvisejících produktů a obchod s nimi;
- c) výroba zbraní a střeliva a obchod s nimi: financování výroby jakéhokoli druhu zbraní a střeliva a obchod s nimi (toto omezení se neuplatní, pokud tyto činnosti tvoří součást jasně vymezených politik EU nebo tyto politiky doplňují);
- d) provozování kasin a srovnatelných podniků;
- e) omezení v odvětví IT: výzkum, vývoj či technické aplikace týkající se programů či řešení využívajících elektronická data, které i) se zaměřují konkrétně na: a) podporu jakékoli činnosti, která spadá do odvětví podléhající omezením uvedených výše v písmenech a) až d); b) provozování internetových hazardních her a on-line kasin nebo c) pornografie, nebo ii) jsou určeny k umožnění nelegálního: a) vstupu do elektronických datových sítí nebo b) stahování elektronických dat;
- f) omezení v odvětví přírodních věd: při poskytování podpory na financování výzkumu, vývoje či technických aplikací týkajících se: i) klonování lidí pro výzkumné či terapeutické účely nebo ii) geneticky modifikovaných organismů.

³³ Viz čl. 7 písm. d) nařízení (EU) 2021/1058 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o Fondu soudržnosti a čl. 9 písm. c) nařízení (EU) 2021/1056, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci.

	<p>Aspekty energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie by mohly být zahrnuty i do projektů s jiným primárním cílem. Proto by ukazatele, které mají zachytit celkový přínos NEB TDM k prioritám, měly zahrnovat: i) úspory roční spotřeby primární energie (odhad na základě energetického auditu nebo jiného dokumentu); ii) zvýšení kapacity pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů a iii) zvýšení energie z obnovitelných zdrojů vyrobené (podle odhadu) ve všech podpořených projektech.</p>
<p>Dopady státní podpory³⁴</p>	<p>1. Existence podpory podle pravidel pro státní podporu</p> <p><i>Na úrovni subjektu provádějícího FN pro složku finančních produktů:</i></p> <p>Státní podpora je obvykle vyloučena, pokud je splněna <u>jedna z níže uvedených podmínek</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Spoluinvestující subjekt provádějící FN a ŘO provádí investici na základě rovnocenných podmínek, tj.: i) za stejných podmínek; ii) ve stejnou dobu (prostřednictvím stejné transakce); iii) kdykoli nesou ztráty a přínosy ze zisků v poměru ke svým příspěvkům (poměrně); iv) drží stejnou úroveň podřízenosti ve vztahu ke stejné rizikové třídě a v) s ekonomicky významnou mírou účasti nezávislých a soukromých spoluinvestorů³⁵, např. subjektu provádějícího FN, na úvěru se sdílením rizik. K tomu však nemůže dojít v případě, že je grant poskytován v kombinaci s finančním produktem (např. v případě kapitálové subvence nebo kapitálového grantu), což by narušilo zásadu rovnocenných podmínek. 2. Odměna (tj. náklady a/nebo poplatky za správu) subjektů provádějících HF a ZF, jakož i struktura cen úvěrů subjektu provádějícího FN odrážejí aktuální tržní odměnu ve srovnatelných situacích. To platí v případě, že subjekty provádějící FN byly vybrány na základě otevřeného, transparentního, nediskriminačního a objektivního výběrového řízení. 3. Finanční výhoda příspěvku z veřejných zdrojů v rámci programu na nástroj je vyčíslena a následně plně přenesena na konečné příjemce ve formě snížení úrokové sazby a/nebo snížení požadavků na zajištění ve srovnání s tržní sazbou. Tržní sazbou mohou být buď příslušné tržní referenční hodnoty pro konkrétní riziko a odvětví, nebo tržní náhrady stanovené ve sdělení o referenčních sazbách v situacích, kdy není snadné určit srovnatelné tržní transakce (s větší pravděpodobností to platí pro transakce zahrnující omezené částky a/nebo transakce za účasti malých a středních podniků (MSP))³⁶. Pokud je podpora poskytována finančním produktem ve formě mezaninových úvěrů nebo podřízeného dluhu, měla by být metodika takového výpočtu oznámena Evropské komisi ke schválení.

³⁴ Aniž je dotčen výklad pojmu státní podpora stanovený Soudním dvorem Unie v čl. 107 odst. 1 SFEU, který je rovněž konsolidován ve sdělení Komise o pojmu státní podpora (Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. C 262, 19.7.2016, s. 1), dostupný na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016XC0719(05)).

³⁵ Jak je vymezeno v pravidlech pro státní podporu (zejména v obecném nařízení o blokových výjimkách).

³⁶ Viz bod 113 sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. C 262, 19.7.2016, s. 1).

	<p><i>Na úrovni konečného příjemce:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Státní podpora může být vyloučena, pokud jsou konečnými příjemci subjekty nebo fyzické osoby, které nevykonávají hospodářskou činnost³⁷, a proto nespádají do oblasti působnosti státní podpory. • Pokud je konečný příjemce velmi malým podnikem, který nabízí služby pouze na místní úrovni klientům ze svého členského státu a jehož působení na relevantním trhu je zanedbatelné a není pravděpodobné, že by bránilo investicím podniků z jiných členských států, mělo by se navíc posoudit, zda podpora může ovlivnit obchod mezi členskými státy. V rozsudku ve věci <i>Marinvest</i>³⁸ potvrdil Tribunál rozhodnutí, v němž Komise dospěla k závěru, že veřejná podpora nespĺňuje podmínku dopadu na obchod, a zdůraznil konkrétní prvky, které Komise vzala v úvahu při svém posouzení, aby určila místní rozměr činnosti, kdy není pravděpodobné, že by přilákala zákazníky z jiných členských států, a aby určila neexistenci dopadu (nebo existenci pouze zanedbatelného dopadu) na podmínky přeshraničních investic nebo usazování. <p>Pokud nelze vyloučit přítomnost státní podpory, musí být podpora v souladu s platnými pravidly pro státní podporu.</p> <p>2. Podpora <i>de minimis</i>³⁹</p> <ul style="list-style-type: none"> • Státní podpora pod prahovými hodnotami <i>de minimis</i> se považuje za podporu, která nespĺňuje všechna kritéria státní podpory, a proto nepodléhá oznamovací povinnosti vůči Komisi. • Podpora by mohla představovat podporu <i>de minimis</i> (v případě podpory nižší než 200 000 EUR nebo 500 000 EUR v případě podpory <i>de minimis</i> pro SOHZ na konečného příjemce za období 3 let). • Podle nařízení o podpoře <i>de minimis</i> lze hrubý grantový ekvivalent podpory (zahrnující jak úvěrovou, tak grantovou složku) vypočítat podle metodiky stanovené v článku 4 nařízení o podpoře <i>de minimis</i>. <p>Pokud je podpora <i>de minimis</i> kombinována s podporou podle obecného nařízení o blokových výjimkách na tytéž způsobitelné náklady nebo na tytéž podporu rizikového financování, nesmí intenzita podpory překročit nejvyšší příslušnou intenzitu podpory nebo strop podpory podle příslušného článku obecného nařízení o blokových výjimkách⁴⁰.</p> <p>3. Slučitelnost podpory podle pravidel pro státní podporu</p>
--	--

³⁷ Fyzické osoby, které vykonávají hospodářskou činnost (např. investor do nemovitostí, podnikatelský anděl atd.), by byly pro účely kontroly státní podpory považovány za podnik.

³⁸ Viz rozsudek Tribunálu ze dne 14. května 2019, *Marinvest v. Evropská komise*, T-728/17, EU:T:2019:325.

³⁹ Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* (nařízení o podpoře *de minimis*) nebo nařízení Komise (EU) č. 360/2012 ze dne 25. dubna 2012 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu (Úřední věstník L 114 ze dne 26. 4. 2012, s. 8).

⁴⁰ Viz článek 5 nařízení (EU) č. 1407/2013 (nařízení o podpoře *de minimis*).

	<ul style="list-style-type: none">• Státní podpora je slučitelná a osvobozená od oznamovací povinnosti Komisi, pokud splňuje kritéria podle obecného nařízení o blokových výjimkách, například pro kategorie podpory stanovené v článku 16 (regionální urbanistická podpora), článku 38 (energetická účinnost), článku 45 (sanace nevyužívaných průmyslových areálů), článku 47 (recyklace odpadu), článku 53 (kultura a kulturní dědictví) a článku 56 (místní infrastruktura).• Státní podpora může být rovněž shledána slučitelnou v souladu s pravidly pro služby obecného hospodářského zájmu (v případě příslušných investic, jako je výstavba nových sociálních bytů).• Oznámení Komisi podle platných pokynů pro státní podporu (pokyny pro regionální podporu; například pokyny pro ochranu klimatu, energetiku a ochranu životního prostředí) nebo přímo podle Smlouvy, pokud je v předběžném posouzení zjištěna potřeba veřejné podpory takové povahy a/nebo rozsahu, které nejsou povoleny v rámci žádné jiné dostupné možnosti⁴¹.
--	---

⁴¹ Viz například [SA.34660 \(2012/N\) JESSICA Fondy rozvoje měst Haag a Rotterdam](#)

Část 3 Hlavní zásady pro posuzování souladu projektů s NEB

Kvalitní uplatňování základních hodnot NEB

Udržitelnost

Cílem projektů podporovaných v rámci NEB TDM je podpora udržitelnosti. Očekává se, že opatření sníží dopad na životní prostředí, podpoří hospodářské činnosti respektující limity přírodních zdrojů, podpoří efektivní využívání stávajících zdrojů a pomohou lidem navrátit se k přírodě. Projekty mohou přispět k ochraně klimatu, zvýšení odolnosti vůči změně klimatu, ochraně biologické rozmanitosti, snížení využívání zdrojů a znečištění, například podporou oběhového hospodářství, opětovným využíváním stávajících zdrojů (například opětovnou výrobou) a podporou ekodesignu, řešení inspirovaných přírodou a lokální ekonomiky. Mohou do prostředí, v němž žijeme, znovu vnést prožívání přírody, podpořit zdravotní a rekreační přínosy a zvýšit povědomí o významu přírodního prostředí a o jeho ochraně.

Kritéria udržitelnosti mohou být doplněna specifickými kritérii udržitelnosti na základě cílů příslušného programu a priority.

Orientační otázky pro hodnocení kritéria udržitelnosti (hodnocení není omezeno pouze na uvedené otázky):

- Obsahuje rozměr udržitelnosti podrobný a věrohodný popis a kvantifikovatelné parametry očekávaného dopadu a způsobu jeho dosažení?
- Zahrnuje a podporuje projekt návrat k přírodě a oceňuje její význam?
- Jaké environmentální aspekty⁴² (např. uhlíková stopa, včetně dočasného ukládání uhlíku⁴³, například prostřednictvím udržitelného využívání výrobků z vytěženého dřeva, snížení znečištění/odpadu, biologická rozmanitost, udržitelná doprava atd.) projekt řeší? Projekt se může zabývat jedním nebo několika environmentálními aspekty a zkoumat možnosti synergií, čímž se snaží dosáhnout širokého dopadu na udržitelnost.
- Pokud jde o přizpůsobení se změně klimatu a její zmírňování, splňuje projekt kritéria „podstatného příspěvku“, která Komise definovala pro výstavbu nových budov⁴⁴ a renovace stávajících budov⁴⁵ v Taxonomickém kompasu EU⁴⁶?
- Je udržitelnost zahrnuta do projektu již od koncepční fáze jako jeho nedílná součást? Odráží se udržitelnost obecně v některých volbách souvisejících s projektem (např. použitý materiál, vyvinuté funkce atd.)? Oba přístupy jsou přijatelné.

⁴² Pro jiné environmentální aspekty než klima poskytuje evropský rámec pro posuzování udržitelnosti budov [Level\(s\)](#) společný jazyk pro hodnocení a podávání zpráv o udržitelnosti budov. Je to jednoduchý vstupní bod pro uplatnění zásad oběhového hospodářství v našem zastavěném prostředí.

⁴³ Viz sdělení Komise COM(2021) 800 final „[Udržitelné uhlíkové cykly](#)“

⁴⁴ [Výstavba nových budov – Taxonomický kompas EU | Evropská komise \(europa.eu\)](#)

⁴⁵ [Renovace stávajících budov – Taxonomický kompas EU | Evropská komise \(europa.eu\)](#)

⁴⁶ [Taxonomický kompas EU | Evropská komise \(europa.eu\)](#)

- Představuje projekt inovativní řešení pro udržitelnost (např. nový proces, nástroj nebo metodu; nový materiál nebo technologii; novou kombinace metod, nástrojů nebo materiálů; novou oblast použití metod, nástrojů nebo materiálů)?
- Podporuje projekt obnovu přírodních ekosystémů; bránění ztrátě biologické rozmanitosti; zlepšení kvality ovzduší, vody a půdy a celkových životních podmínek nebo recyklaci odpadu?
- Posiluje projekt ekonomické aktivity s ohledem na limity přírodních zdrojů?
- Zlepšuje projekt přizpůsobování se změně klimatu?
- Nabízí projekt inovativní řešení založená na napodobování přírodních aspektů?
- Podporuje projekt městské modely sociální, lokální a oběhové ekonomiky?
- Podporuje projekt zachování nebo obnovu zelených (veřejných) ploch a jejich využití jako spojovacích bodů / společných a sdílených prostorů v obci nebo funkční oblasti?
- Podporuje projekt oživení stávajících prostorů a oživení městských center tím, že se vyhýbá záboru nových pozemků opětovným využitím stávajících, ale prázdných budov a zabraňuje rozrůstání měst?
- Zachovává nebo obnovuje projekt zastavěné prostředí s využitím nových materiálů nebo řešení a výrobků inspirovaných přírodou a/nebo šetří zdroje použitím opětovně použitých, recyklovaných a recyklovatelných součástí se zjevnými přínosy pro životní prostředí a oběhové hospodářství?
- Buduje projekt městské zelené koridory pro aktivní mobilitu s cílem přehodnotit dopravní infrastrukturu a změnit vzorce mobility?
- Zahrnuje projekt opatření ke snížení spotřeby energie v rekonstruovaných budovách?

Estetika

Očekává se, že projekty podporované v rámci NEB TDM budou propagovat estetiku, tj. hodnotu, krásu a styl, zvyšovat kvalitu zážitků a prosazovat estetickou hodnotu nad rámec pouhé funkčnosti v aspektech infrastruktury nebo vytvořených či upravených veřejných prostranství. Tyto projekty by měly estetickými a kulturními prostředky přispívat ke zvýšení pocitu sounáležitosti a hrdosti na místo a měly by dobře zapadat do celkových prostorových souvislostí a architektonického stylu. Kulturní bohatství (dědictví, umění, místní řemesla, know-how atd.) a specifické estetické zkušenosti jsou jedinečné a projekty mohou propojit inovativní estetiku s kulturním dědictvím místa. Kulturní a umělecké akce mohou být využity k posílení sociální interakce a k zamyšlení nad hodnotou přírody, čímž navíc působí jako katalyzátory ostatních hodnot NEB.

Orientační otázky pro hodnocení kritéria estetiky (hodnocení není omezeno pouze na uvedené otázky):

- Prokazuje projekt dobré pochopení estetiky jako základní hodnoty NEB? Je estetika zahrnuta do projektu již od koncepční fáze jako jeho nedílná součást?
- Je estetický rozměr reflektován na kvalitní úrovni (např. předložená ucelená estetická koncepce/vize, reflexe estetiky projektu navazuje na kulturní souvislosti místa, přesvědčivý detail realizace u použitého materiálu či techniky / zastoupeného umění)?
- Využívá projekt estetické prostředky k posílení celkové myšlenky NEB / inspiruje lidi a komunity k transformační akci?
- Je projekt přizpůsoben specifické místní minulosti a současné sociokulturní realitě? Výhodou by bylo, kdyby zohledňoval dědictví a místní jedinečnost, „smysl místa“, pokud jde o lidi, materiální a kulturní historii nebo způsoby konání.
- Podporuje projekt nerušivé přístupy, které zachovávají a zdůrazňují krásu místa, a soulad mezi celkovou estetikou a stylem místa (začlenění do krajiny)?
- Posiluje projekt kvalitu zážitku z místa a zvyšuje jeho estetickou hodnotu prostřednictvím umění?
- Popisuje projekt výslovně design ve vztahu k prostoru nebo funkcím, například použití specifického stylu nebo designu pro posílení spolupráce?
- Zabývá se projekt výslovně otázkami souvisejícími s vizuálním komfortem nebo aspekty kvality zážitku nad rámec funkčnosti?
- Je cílem projektu podnítit nebo vytvořit prostřednictvím designu určité emoce nebo smyslové zážitky? Je jeho cílem zlepšit podmínky pro zdravý život?

Inkluze

Očekává se, že projekty podporované v rámci NEB TDM budou podporovat inkluzi prostřednictvím opatření, která maximálně využívají rozmanitost, rovnost, sociální začlenění a zásady „designu pro všechny“ a zvyšují přístupnost, cenovou dostupnost a sounáležitost. To zahrnuje boj proti prostorové segregaci a izolaci, zvýšení příležitostí pro setkávání a výměnu různých částí komunity, podporu zranitelných členů komunity a podporu dostupnosti klíčových služeb, občanské vybavenosti a prostorů pro sociální interakci pro všechny. Celkově by projekty měly být zaměřeny na podporu solidarity a budování mostů v rámci komunity.

Orientační otázky pro hodnocení kritéria inkluze (hodnocení není omezeno pouze na uvedené otázky):

- Prokazuje projekt dobré pochopení inkluze jako základní hodnoty NEB?
- Je inkluze zahrnuta již od koncepční fáze? Usiluje projekt o ambiciózní výsledky v oblasti inkluze? Oba přístupy jsou přijatelné.
- Je rozměr inkluze zohledněn na vysoké úrovni kvality (např. komplexní zohlednění různých skupin, zejména zranitelných; praktická opatření k zajištění přístupnosti a cenové

dostupnosti; věrohodný datový základ; podpora pospolitosti a smyslu sdíleného v celé komunitě a zároveň maximální využití rozmanitosti)?

- Zabývá se projekt rekonstrukcí, renovací a obnovou zastavěného prostředí s cílem sblížit komunity a řešit specifické potřeby zranitelných skupin a jednotlivců, jako jsou osoby ohrožené vyloučením nebo chudobou nebo osoby bez domova?
- Zahrnuje projekt rozvoj ambiciózního sociálního a inkluzivního bydlení, např.:
 - přeměna a úprava budov pomocí inovativních technik, materiálů a udržitelných stavebních postupů, aby byly domy cenově dostupnější a inkluzivnější,
 - zajištění inovativních řešení bydlení, která reagují na dočasné naléhavé potřeby s vysokými standardy estetiky a udržitelnosti, nebo
 - sdružování různých komunit a/nebo funkcí (bydlení, vzdělávání a odborná příprava atd.) v jednom prostředí?
- Uplatňuje projekt zásadu „designu pro všechny“ při úpravě zastavěného prostředí s cílem odstranit překážky přístupnosti pro zranitelné skupiny, osoby se zdravotním postižením a stárnoucí populaci?
- Podporuje projekt přizpůsobení nebo obnovu zastavěného prostředí, které má obnovit hrdost a oslavit rozmanitost?
- Využívá projekt nově prostory pro pozitivní mezigenerační výměnu a budování komunity a zároveň zajišťuje cenovou dostupnost a přístupnost?
- Zajišťuje projekt cenovou dostupnost projektových aktivit, přínosy pro komunitu a sdílení nákladů, např. příspěvky místních podniků?
- Propojuje projekt různé subjekty a lidi prostřednictvím fyzické infrastruktury i digitálních nástrojů?

Participativní a transdisciplinární přístup

Klíčovou zásadou NEB je participativní a transdisciplinární přístup. Projekty by měly počítat s širokou účastí různých skupin a zúčastněných stran v různých fázích (společný návrh, realizace), měly by vycházet z různých oblastí odborných znalostí a oborů a měly by zajistit společné vedení a spoluodpovědnost veřejnosti. Zvláštní důraz by měl být kladen na aktivní zapojení současných a potenciálních uživatelů daného aspektu infrastruktury nebo veřejného prostoru, přičemž je třeba usilovat o zapojení i obtížněji dosažitelných skupin nebo skupin, které mohou mít horší přístup a zdroje k účasti na takových procesech. Proto je třeba zaměřit se na nesnadno dosažitelné a zranitelné skupiny, včetně lidí bez domova, nezaměstnaných, migrantů a starších lidí. Dalším důležitým aspektem je rovnost žen a mužů. Projekty by také měly pomoci překonat hranice mezi institucemi, oblastmi politiky a sférami znalostí. V návrzích projektů by měli být uvedeni konkrétní partneři a potenciální zúčastněné strany a míra toho, nakolik jsou již do projektu (politicky) angažováni.

Orientační otázky pro hodnocení kritéria participativního a transdisciplinárního přístupu (hodnocení není omezeno pouze na uvedené otázky):

- Ukazuje NEB TDM, jak projekty na úrovni portfolia pomáhají překonávat hranice institucí, politiky a znalostí a mají potenciál přinést změnu v místních souvislostech?
- Určuje investiční strategie NEB TDM dva nebo více oborů na základě požadovaných dvou nebo více tematických os transformační cesty?
- Je do projektu zapojena přiměřená rozmanitost zúčastněných stran, která odráží všechny tři základní hodnoty NEB a umožňuje přispět k posouzení projektu z různých hledisek? Jsou zahrnuty a řešeny všechny klíčové odborné oblasti?
- Existuje specifické zaměření a závazek zapojit současné a potenciální uživatele aspektu infrastruktury nebo veřejného prostoru a skupiny, které jsou obtížněji dosažitelné? Jsou řešeny takové skupiny, jako jsou lidé, kteří zažívají bezdomovectví, nezaměstnaní, migranti a starší lidé? Řeší projekt rovnost žen a mužů?
- Je v projektu popsáno, jakým způsobem bude do společného návrhu a realizace projektu zapojena veřejnost, zúčastněné strany (např. skupiny občanské společnosti, nevládní sektor, neformální tvůrci, soukromý sektor) a skupiny, které nejsou snadno dosažitelné?
- Vyplývá z projektu závazek zapojit veřejnost a zúčastněné strany do společného návrhu a realizace? Je toto zapojení integrující, nebo pouze informativní? Počítá projekt s transformací ze strany veřejnosti a zúčastněných stran tím, že jim poskytne skutečné vlastnictví myšlenky projektu?
- Zahrnuje nebo určuje projekt příslušné odborné znalosti a obory, které pokrývají různá odvětví NEB?

Pokud se ŘO a subjekt provádějící FN rozhodnou realizovat NEB TDM v souladu s variantou provádění c), musí být na úrovni projektu respektována transdisciplinární kritéria.